

Συνέντευξη Εουτζένιο Μπάρμπα & Τζούλια Βάρηει

«Οντίν & Διόνυσος» - Αφιέρωμα

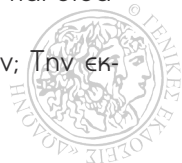
στον Εουτζένιο Μπάρμπα

Τζένη Δάγλη

Συγγραφέας

Ο Εουτζένιο Μπάρμπα και το μυθικό Θέατρο Οντίν ήρθαν στους Δελφούς 4-6 Ιουλίου 2019 για το συνέδριο που διοργάνωσε το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, προς τιμήν αυτού του εξαιρετικού σκηνοθέτη και του σπουδαίου έργου του. Παραστάσεις, διαλέξεις, video installations, work demonstrations, μετέδωσαν για μια ακόμη φορά τη μαγεία αυτής της «πολύχρωμης», μοναδικής-στο-είδος-της δουλειάς μιας θεατρικής ομάδας που συνεχίζει για πάνω από 56 χρόνια να ταξιδεύει όλο τον κόσμο, παρουσιάζοντας και διδάσκοντας θέατρο.

Τι να πρωτοθαυμάσει κάποιος; Τι διάφανη, αιθέρια υφή των παραστάσεων; Την εκ-

πληκτική δεξιοτεχνία των ηθοποιών; Τη γενναιοδωρία τους να μεταδώσουν γνώση και τροφή ψυχής στους θεατές; Το Θέατρο Οντίν μάγεψε το κοινό των Δελφών με όλους τους πιθανούς τρόπους.

Και τώρα, σας παρακαλώ όλους, ελάτε μαζί μου, κι ας ακούσουμε παρέα όσα ο Εουτζένιο Μπάρμπα, ο ιδρυτής του Θεάτρου Οντίν, και η θαυμασία ηθοποιός του, η Τζούλια Βάρλντ, θέλουν να μας πουν.

Ποιο είναι το μέλλον του Τρίτου Θεάτρου;

ΕΟΥΤΖΕΝΙΟ ΜΠΑΡΜΠΑ: Το Τρίτο Θέατρο χαρακτηρίζεται από πολυμορφία: σχήματα, ομάδες, προγράμματα, άτομα, παραδόσεις, διαφορετικά κριτήρια, τρόποι δουλειάς, αισθητική. Όλα αυτά αποτελούν μια πραγματικότητα που δεν διαρκεί, είναι εφήμερη. Ένας σημαντικός παράγοντας, επίσης, πέρα από την θέληση, την επιμονή, τις ικανότητες, το κίνητρο για δημιουργία, είναι και η ικανότητα επίλυσης των οικονομικών θεμάτων. Σε καθαρά πρακτικό επίπεδο, το Τρίτο Θέατρο θα συνεχίσει να υπάρχει στο μέλλον, πιστεύω, ακόμη και αν οι υλικές συνθήκες είναι αντίξοες. Δύσκολα, όμως, μπορείς να γενικεύσεις: το Τρίτο Θέατρο έχει πολύ ατομικό χαρακτήρα. Παρόλα αυτά, παραμένω αισιόδοξος για το μέλλον του, με την έννοια ότι κάθε ανθρώπινη προσπάθεια και επίτευγμα ενέχουν το στοιχείο της μεταμόρφωσης, έχουν αρχή και τέλος, όμως η δύναμη της ζωής συνεχίζεται.

Ποιες είναι οι πηγές της έμπνευσής σας;

ΕΟΥΤΖΕΝΙΟ ΜΠΑΡΜΠΑ: Εμπνέομαι συχνά διαβάζοντας: θεατρικά έργα, εφημερίδες, περιοδικά. Επίσης, από ό,τι παρακολουθώ στην τηλεόραση, στις ειδήσεις. Μερικές φορές αναρωτιέμαι: πώς μπορεί το θέατρο να συναγωνιστεί τα γεγονότα που διαβάζω και βλέπω; Μου αρέσει να διαβάζω ιστορία του θεάτρου, βιογραφίες θεατρικών ανθρώπων, αλλά σε πιο «ανεπίσημο» επίπεδο: την προσωπική ζωή τους, τις δυσκολίες τους, ανέκδοτα περιστατικά γύρω από τη δουλειά τους. Βρίσκω επίσης έμπνευση στους συνεργάτες μου και την ενέργειά τους – με αυτόν τον τρόπο συνεχίζουμε μαζί – ή στην ενέργεια και τα σχόλια των θεατών μου, και ιδιαίτερα μιας σταθερής ομάδας κριτικών και λογίων με τους οποίους με συνδέει ένας βαθύς δεσμός ειλικρινούς συνεργασίας σε θέματα που αφορούν τη θεατρική δουλειά. Έχω επίγνωση ότι το Θέατρο Οντίν σημαίνει πολλά για κάποιους ανθρώπους. Αυτή η επίγνωση είναι κίνητρο για να πάμε παρακάτω αποφεύγοντας τη στασιμότητα και την επανάληψη.

Πιστεύετε ότι το θέατρο πρέπει να αμυνθεί απέναντι στην παγκοσμιοποίηση;

ΕΟΥΤΖΕΝΙΟ ΜΠΑΡΜΠΑ: Το θέατρο είναι μέρος της παγκοσμιοποίησης. Είναι πολλά τα πράγματα, αναφορικά με την παγκοσμιοποίηση, που δεν είναι μόνον αρνητικά. Εξαιτίας του εγγενούς τρόπου δημιουργίας του, το θέατρο χρησιμοποιεί μια πολύ παρωχημένη τεχνολογία: το ανθρώπινο σώμα. Έτσι το θέατρο πρέπει να συσχετιστεί με το ιδιαίτερο είδος σχέσης την

οποία δημιουργεί το ανθρώπινο σώμα, τη σχέση μεταξύ του ηθοποιού και του θεατή· και αυτό δεν αλλιάζει. Είναι ακριβώς αυτή η σχέση που προστατεύει το θέατρο απέναντι σε τάσεις του συρμού, στην τεχνολογία, κλπ. Το θέατρο μπορεί να έρθει σε επαφή με την τεχνολογία, να αντιλήσεται έμπνευση και να διευρυνθεί από αυτήν. Το θέατρο περιέχει από μόνο του τα απαραίτητα αντισώματα για να προστατευθεί από τους κινδύνους της παγκοσμιοποίησης. Έχουμε την άποψη ότι στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης, η ατομικότητα και η ταυτότητά μας χάνονται. Ποτέ δεν ένιωσα ότι πρέπει να πολεμήσω ενάντια στην παγκοσμιοποίηση για να προστατέψω την ιδιαίτερη ταυτότητα του Θεάτρου Οντίν. Εάν φροντίσεις να χτίσεις τις σωστές ανθρώπινες σχέσεις μέσα στο θέατρο, μπορείς να αντιμετωπίσεις το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης, δεν γίνεται θύμα της. Υπάρχουν στρατηγικές αντίστασης.

Πόσο σημαντικό είναι το ταλέντο για τον ηθοποιό; Τι θα συμβουλεύατε τους νέους ηθοποιούς;

ΤΖΟΥΛΙΑ ΒΑΡΛΕΪ: Το ταλέντο είναι πρόβλημα. Εάν έχεις ταλέντο, τα πράγματα έρχονται πολύ εύκολα και δεν καλλιιεργείς το σθένος. Εάν ήταν σημαντικό για έναν ηθοποιό να έχει ταλέντο, δεν θα ήμουν ηθοποιός. Ό,τι έχω μάθει ως ηθοποιός, οφείλεται στα προβλήματα και τις δυσκολίες που είχα. Όλα όσα έχω ανακαλύψει δουλεύοντας πάνω στη φωνή, οφείλονται στις δυσκολίες που είχα. Οι άνθρωποι με ταλέντο χάνονται πολύ γρήγορα, επειδή στηρίζονται σε αυτά που νομίζουν ότι ξέρουν και δεν δουλεύουν. Εάν θέλεις να δουλεύεις καιρό σαν ηθοποιός, πρέπει να είσαι έτοιμος να αλλιάξεις, να θέτεις νέους στόχους. Πρέπει να είσαι περίεργος και να δουλεύεις σκληρά. Ένα σημαντικό χαρακτηριστικό του ηθοποιού είναι η γενναιοδωρία – και οι άνθρωποι με ταλέντο παγιδεύονται πολύ εύκολα στον εγωκεντρισμό, ξεχνούν τον κόσμο γύρω τους και είναι ακριβώς ο κόσμος γύρω που δίνει έμπνευση και ώθηση. Η συμβουλή μου στους νέους ηθοποιούς είναι να βρουν ανθρώπους με τους οποίους να θέλουν να εργαστούν, δεν είναι απαραίτητο να είναι πεπειραμένοι, αλλά να θέλουν να μοιραστούν τη διαδρομή. Μια άλλη συμβουλή είναι να έχουν υπομονή: να περιμένουν τα αποτελέσματα να έλθουν μόνο τους και να μην τα επιδιώκουν ακόμη και αν δουλεύουν συνεχώς.

Μετά από μια τόσο πλούσια θεατρική ζωή, ποιοι είναι οι στόχοι και τα όνειρά σας για το μέλλον;

ΤΖΟΥΛΙΑ ΒΑΡΛΕΪ: Με το Θέατρο Οντίν πέρασα μια περίοδο μαθητείας, βρήκα τον δρόμο μου, μετά μια περίοδο υπευθυνότητας και διδασκαλίας, και τώρα νιώθω ότι είναι η περίοδος να παίξω πάλι όπως τα παιδιά. Έτσι, αυτό που εύχομαι είναι να έχω περισσότερο χρόνο για τον εαυτό μου ως ηθοποιός, και να διαθέτω λιγότερο χρόνο για να οργανώνω και να προωθώ τις δράσεις μας. Όταν είχαμε την τελευταία μας συνάντηση με τις συμμετέχουσες στο Transit Festival (σημ.: είναι ένα διεθνές φεστιβάλ μόνο για γυναίκες-δημιουργούς στο θέατρο που διοργανώνει η Τζούλια Βάρλεϊ στο Θέατρο Οντίν στο Holstebro), ρώτησα κάθε μια από τις συμμετέχουσες να πει ποια είναι η ευχή της. Η Deborah Hunt (σημ.: περφόρμερ και δημιουργός θεατρικής μάσκας) είπε ότι ήθελε να κερδίσει το λαχείο και να πάρει τα χρήματα να μας τα δώσει. Ελπίζω να κερδίσει αυτά τα χρήματα!

Με το τέλος του 2020 ο Εουτζένιο Μπάρμπα εγκαταλείπει τη διεύθυνση του Nordisk Teaterlaboratorium. Πώς βλέπετε στο εξής το μέλλον του Θεάτρου Οντίν;

ΤΖΟΥΛΙΑ ΒΑΡΛΕΪ: Από τη μια πλευρά, δεν νομίζω ότι θα έχει μεγάλη διαφορά, γιατί όλοι εμείς, εδώ και πολλά χρόνια, προσπαθούσαμε να δίνουμε στον Εουτζένιο χρόνο να ασχολείται περισσότερο με τα καλλιτεχνικά και λιγότερο με τα διοικητικά καθήκοντα. Πολλοί από εμάς κάνουμε μέχρι σήμερα τη δουλειά που ο Εουτζένιο έκανε πριν από δεκαπέντε χρόνια. Έτσι, δεν το αντιμετωπίζω σαν να πρόκειται για κάτι εντελώς καινούριο. Από την άλλη πλευρά όμως, αυτός που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση των οικονομικών, έχει την εξουσία να παίρνει τις περισσότερες αποφάσεις. Έτσι είναι μια αμφιλεγόμενη κατάσταση. Δεν ξέρουμε τι θα συμβεί. Ξεκινήσαμε να δουλεύουμε μια νέα παραγωγή όλοι οι ηθοποιοί του Οντίν σαν ομάδα, ο Εουτζένιο σκηνοθετεί, και έτσι ο Εουτζένιο και οι ηθοποιοί όρχισαν πάλι να δουλεύουν μαζί. Αυτό που μένει να δούμε είναι τι θα συμβεί με τους νέους υπεύθυνους για διάφορα project που έχουμε στο θέατρο. Εάν θα μπορούν να συνεργαστούν και να αναλάβουν την ευθύνη για τις δραστηριότητες (του θεάτρου) στην πόλη.

Συνέντευξη - μετάφραση από την αγγλική γλώσσα
Τζένη Δάγλη

